

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
 «ХЕРСОНСЬКЕ МОРЕХІДНЕ УЧИЛИЩЕ РИБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ»

ПОГОДЖЕНО

В.о. начальника Управління
 освіти та науки Херсонської
 обласної державної адміністрації

Є.А.Криницький

2015 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Начальник ДВНЗ «Херсонське
 морехідне училище рибної
 промисловості»

К.С.Стасюк

2015 р.

ПОЛОЖЕННЯ
 про структурний підрозділ з підготовки робітничих професій

ПП.ПРП -02-40

Введене в дію наказом від 13.03.15 № 59

Актуалізовано	2015	2016	2017	2018
Дата	13.03.15			
П.І.Б.	Незгуча Р.Ю.			
Підпис				

Вступ

Проблема взаємодії ринку праці та ринку освітніх послуг є важливим питанням сьогодення, без вирішення якого неможливе формування якісно нової робочої сили, забезпечення висококваліфікованими кадрами сучасної економіки тощо.

На жаль, з різних причин ринок освітніх послуг не готовий повністю задовольнити попит роботодавців у кадрах та оперативно реагувати на зміну в їх потребах. Значна кількість підприємств відчуває необхідність у кваліфікованих фахівцях за робітничими професіями, зокрема, матрос та моторист.

У зв'язку з цим постає потреба у вивченні та прогнозуванні попиту у кваліфікованих робітниках, підвищенні професійної підготовки кадрів та якості робочих місць, удосконаленні законодавчої та нормативно-правової бази з питань професійної освіти, участі роботодавців у реалізації освітніх програм тощо.

1. Загальні положення

1.1 Підрозділ з підготовки робітничих професій є структурним підрозділом Державного вищого навчального закладу «Херсонського морехідного училища рибної промисловості» який у своїй діяльності керується наступними нормативними документами:

- Закон України «Про професійно-технічну освіту» МОН № 103 198-ВР
- Про освіту: Закон України, 1996, (зміни, нова редакція 1992-2004,2014)
- Міжнародними конвенціями ПДНВ – 95 Р, ПДНВ, СОЛАС -74, МАРПОЛ 73/78.
- Про відпустки: Закон України від 15.11.1996 № 505/96 ВР, ст.15.
- Кодекс законів України про працю від 20.03.1991 № 871-12, глава XIV, ст.216.
- Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах: Наказ Міністерства освіти України від 2 червня 1993 р. № 161.
- Положення про організацію навчально-виробничого процесу у професійно – технічних навчальних закладах: наказ МОН № 419 від 30.05.2006 р.
- Про затвердження норм часу для планування і обліку навчальної роботи та переліків основних видів методичної, наукової й організаційної роботи педагогічних працівників вищих навчальних закладів. Наказ Міністерства освіти і науки України від 17.08.2002 р. № 450.
- Галузеві стандарти професійно-технічної освіти.
- Стандартами ДСТУ ISO 9001:2001 «Система менеджменту якості».

ДВНЗ «ХМУРП»	Положення	ПП.ПРП-02-40	
	про структурний підрозділ з підготовки робітничих професій	Редакція 2	Рік затвердження 2015
		Аркуш 3	Аркушів 14

- 1.2 Підготовка з робітничих професій здійснюється на основі Державних стандартів професійно-технічної освіти, що здійснюють або забезпечують підготовку кваліфікованих робітників незалежно від їх підпорядкування та форм власності.
- 1.3 Підготовка кваліфікованих робітників у ДВНЗ «ХМУРП» в рамках навчального процесу здійснюється згідно вимог ДС ПТО за професіями:

№	Код за Державним класифікатором України	Назва професії	Ліцензійний обсяг
1	8340	Матрос	90
2	8340	Моторист(машиніст)	90

- 1.4 Підготовка слухачів з робітничих професій проводиться в межах ліцензованого обсягу за рахунок фізичних та юридичних осіб.
- 1.5 Тривалість процесу підготовки з робітничих професій складає:
Професія 8340 Матрос – 4,5 місяці,
Професія 8340 Моторист(машиніст) – 6,5 місяців.
- 1.6 Підрозділ для проведення навчання слухачів використовує власні площі ДВНЗ «ХМУРП», а саме 16 навчальних кабінетів, тренажерний комплекс по боротьбі з пожежами, тренажерний комплекс рятувальних засобів (водна станція), майстерні: слюсарна, дизельна, такелажна. Кабінети та майстерні укомплектовані (згідно Державного стандарту професійно-технічної освіти) партами та стільцями, дошками, обладнанням та інструментами, стендами, натурними зразками, навчально-наочними посібниками, плакатами на папері або в електронному вигляді, методичними розробками викладачів (методичною літературою для користування слухачами).
- 1.7 Завершується навчання з робітничих професій державною кваліфікаційною атестацією. Рішення державних кваліфікаційних комісій супроводжується відповідними наказами начальника училища про присвоєння слухачам робітничої кваліфікації з подальшим врученням їм свідоцтв встановленого зразка.
- 1.8 Контроль за підготовкою робітничих кадрів здійснює керівник підрозділу з підготовки робітничих професій, який призначається начальником Державного вищого навчального закладу «Херсонського морехідного училища рибної промисловості» з числа працівників, які мають повну вищу освіту за фахом і досвід навчально-методичної роботи з провідних дисциплін підрозділу.

ДВНЗ «ХМУРП»	Положення	ПП.ПРП-02-40	
	про структурний підрозділ з підготовки робітничих професій	Редакція 2	Рік затвердження 2015
		Аркуш 4	Аркушів 14

1.9 Керівник підрозділу з підготовки робітничих професій ДВНЗ «Херсонського морехідного училища рибної промисловості» здійснює керівництво навчально-виробничою роботою відділу, контролює хід навчального процесу, вживає заходів щодо усунення виявлених порушень і недоліків та веде облік успішності і відвідування занять слухачами курсів, готує матеріали для проведення педагогічних рад, бере участь у роботі приймальної комісії, вносить пропозиції щодо вдосконалення навчально-виховного процесу.

1.10 План роботи підрозділу складається на один рік. У складанні плану роботи беруть участь методист підрозділу з підготовки робітничих професій, викладачі. Очолює цю роботу керівник підрозділу. При складанні плану роботи підрозділу слід виходити із законів, постанов, указів, розпоряджень Верховної ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства аграрної політики України. Після обговорення на педагогічній раді училища план затверджується заступником начальника училища з навчальної роботи, один примірник здається до навчальної частини, а другий залишається для керівництва у підрозділі.

1.11 Керівник і методист підрозділу з підготовки робітничих професій організують навчально-методичну роботу підрозділу, надають методичну допомогу викладачам, майстрам виробничого навчання, консультують слухачів.

2. Структура підрозділу з підготовки робітничих професій

2.1 Підрозділ з підготовки робітничих професій створений для підготовки слухачів з робітничих професій: 8340 Матрос, 8340 Моторист (машиніст).

2.2 Загальне керівництво діяльністю виконує керівник підрозділу.

2.3 Підрозділ з підготовки робітничої професій складається із наступних структурних ланок:

- керівник підрозділу ;
- методист підрозділу з підготовки робітничих професій;
- викладачі;
- майстри виробничого навчання

2.4 Обов'язки, права і відповідальність працівників підрозділу з підготовки робітничих професій визначається посадовими інструкціями.

ДВНЗ «ХМУРП»	Положення	ПП.ПРП-02-40	
	про структурний підрозділ з підготовки робітничих професій	Редакція 2	Рік затвердження 2015
		Аркуш 5	Аркушів 14

3. Функції підрозділу з підготовки робітничих професій

- 3.1 Основною функцією підрозділу з підготовки робітничих професій є організація навчально-виробничого процесу під час загально-професійної, професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки згідно навчальних планів та графіку навчального процесу.
- 3.2 Розроблення робочих навчальних планів для підготовки слухачів з відповідних робітничих професій згідно Державних стандартів професійно-технічної освіти ДСПТО 8340.01.61.00-2015, які затверджуються навчально-методичним центром ПТО у Херсонській області та затверджуються начальником училища і погоджуються з департаментом освіти і науки, молоді та спорт у Херсонській області та головою Укрморречінспекції.
- 3.3 Навчально-виробнича, навчально-методична діяльність.
- 3.4 Організація підвищення кваліфікації, стажування педагогічних працівників.
- 3.5 Забезпечення належної якості професійного навчання слухачів.

4. Взаємовідносини підрозділу з підготовки робітничих професій з іншими підрозділами училища

- 4.1 Підрозділ з підготовки робітничих професій організовує та контролює роботу викладачів, узгоджує дії з питань виховання, організації навчання, укріплення дисципліни з заступником начальника училища з навчальної роботи, відділом плавальної практики, відділом кадрів, інженером з охорони праці, архівом, бібліотекою училища.
- 4.2 Підрозділ тісно співпрацює із заочним відділенням, тому що згідно правил прийому до ДВНЗ «ХМУРП» абітурієнти заочного відділення повинні мати стаж роботи в морі та робітничу кваліфікацію матроса або моториста.

5. Організація навчального процесу

- 5.1 Підготовка з робітничих професій в училищі здійснюється відповідно до робочих навчальних планів підготовки для професії 8340 «Матрос» протягом 4,5 місяців та для професії 8340 «Моторист» протягом 6,5 місяців.
- 5.2 Підвищення кваліфікації в училищі здійснюється відповідно до робочих навчальних планів підвищення кваліфікації для професії 8340 Матрос та для професії 8340 Моторист
- 5.3 Прийом на навчання слухачів здійснюється на підставі особистих заяв відповідно до укладених угод з фізичними особами.

ДВНЗ «ХМУРП»	Положення	ПП.ПРП-02-40	
	про структурний підрозділ з підготовки робітничих професій	Редакція 2	Рік затвердження 2015
		Аркуш 6	Аркушів 14

5.4 Прийом слухачів для підвищення кваліфікації здійснюється на підставі особистих заяв, попередньої кваліфікації матрос другого класу, стажу роботи на судні 12 місяців на посаді матрос або моторист 2-го класу.

5.5 Програма підготовки слухачів з робітничих професій складається з розділів:

- загально-професійна підготовка;
- професійно-теоретична підготовка;
- професійно-практична підготовка.

5.6 Поточний та підсумковий контроль відбувається у вигляді написання контрольних робіт та складання заліків.

5.7 Робочі навчальні програми з навчальних дисциплін розробляються викладачами підрозділу і затверджуються у встановленому порядку.

5.8 Термін дії навчальних планів і навчальних програм відповідає терміну дії ліцензії (п'ять років).

5.10 У робочих навчальних програмах передбачається розділ підготовки з робітничої професії, згідно з яким проводиться державна кваліфікаційна атестація.

5.11 Оформлення документів щодо професійного навчання у підрозділі :

- наказ про організацію навчання;
- штатний розпис;
- наказ про педагогічне навантаження викладачів;
- розклад навчальних занять, затверджений навчальною частиною;
- наказ про призначення складу ДКК;
- наказ про зарахування слухачів підрозділу;
- ведення особових справ слухачів підрозділу;
- ведення алфавітної книги слухачів підрозділу;
- ведення навчальних журналів теоретичного та виробничого навчання;
- наказ про направлення на виробничу(плавальну) практику;
- зведена відомість екзаменаційних оцінок слухачів підрозділу;
- складання та затвердження переліку екзаменаційних білетів з дисциплін;
- наказ про допущення до Державних кваліфікаційних екзаменів слухачів підрозділу;
- протокол засідання ДКК;
- наказ про присвоєння кваліфікації;
- виписка і видача свідоцтв і додатків (на українській і англійській мовах) про присвоєння робітничої кваліфікації;
- реєстрація свідоцтв і додатків у журналі реєстрації видачі свідоцтв і додатків робітничих професій;
- відправлення звіту про виданні свідоцтва у державний реєстр моряків України.
- передача особових справ слухачів курсів на зберігання у архів училища.

ДВНЗ «ХМУРП»	Положення	ПП.ПРП-02-40	
	про структурний підрозділ з підготовки робітничих професій	Редакція 2	Рік затвердження 2015
		Аркуш 7	Аркушів 14

6. Державна кваліфікаційна атестація та порядок присвоєння робітничої кваліфікації слухачам курсів

6.1 Державна кваліфікаційна атестація та присвоєння кваліфікації слухачам, які здобувають робітничу професію в училищі здійснюється відповідно до Закону України «Про професійно-технічну освіту» (із змінами та доповненнями), у якому визначено єдиний порядок організації і проведення державної кваліфікаційної атестації та присвоєння кваліфікації.

6.2 Державна кваліфікаційна атестація є вихідним контролем у формі кваліфікаційних екзаменів на завершальному етапі навчання і має на меті встановлення готовності слухачів, які здобувають професійно-технічну освіту, самостійно виконувати комплекс робіт чи певну роботу з обраної професії.

6.3 Державна кваліфікаційна комісія у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України «Про освіту», «Про професійно-технічну освіту» іншими законами України та нормативно-правовими актами Кабінету Міністрів України, спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у сфері професійно-технічної освіти, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, які стосуються предмета діяльності, а також цим Положенням.

6.4 Склад державної кваліфікаційної комісії та зміни до нього затверджується наказом начальника училища.

6.5 Головою державної кваліфікаційної комісії призначається представник роботодавця або замовника підготовки кваліфікованих робітників – керівник, професіонал відповідної галузі виробництва чи сфери послуг, членами – майстер виробничого навчання, викладачі з дисциплін професійно-теоретичної підготовки.

6.6 Представник навчального закладу, де організовується і проводиться Державна кваліфікаційна атестація, не може бути головою державної кваліфікаційної комісії.

6.7 Кандидатуру голови державної кваліфікаційної комісії подає керівник підрозділу.

6.8 Основними завданнями державної кваліфікаційної комісії є:

- проведення засідань і прийняття рішень;
- додержання норм і положень нормативно-правових актів, що встановлюють зміст і правила проведення кваліфікаційної атестації;
- документальне та інформаційне забезпечення кваліфікаційної атестації.

6.9 Відповідно до завдань державна кваліфікаційна комісія встановлює відповідність результатів вихідного контролю обсягів і рівня професійних знань, умінь та навичок слухачів вимогам державних стандартів професійно-технічної освіти.

ДВНЗ «ХМУРП»	Положення	ПП.ПРП-02-40	
	про структурний підрозділ з підготовки робітничих професій	Редакція 2	Рік затвердження 2015
		Аркуш 8	Аркушів 14

6.10 Державна кваліфікаційна комісія проводить засідання згідно з наказом начальника училища в терміни, визначені графіком навчального процесу.

6.11 До складання державних кваліфікаційних екзаменів допускаються слухачі, які пройшли повний курс навчання і мають позитивні підсумкові оцінки з усіх дисциплін та виробничої діяльності.

6.12 Державна кваліфікаційна атестація складається з:

- кваліфікаційної пробної роботи;
- державного кваліфікаційного екзамену.

6.13 Комплексні кваліфікаційні завдання для проведення кваліфікаційного екзамену складаються на основі програми професійної підготовки та затверджуються за місяць до проведення екзамену керівником підрозділу.

6.14 У процесі складання державного кваліфікаційного екзамену державна кваліфікаційна комісія:

- розглядає підсумкові оцінки успішності;
- розглядає результати виконання кваліфікаційної пробної роботи та виконання комплексного кваліфікаційного завдання, що характеризує рівень підготовки слухача;

6.15 Обсяги і рівень знань, умінь та практичних навичок слухачів які пройшли навчання з робітничої професії, повинні відповідати вимогам кваліфікаційної характеристики професії та змісту навчальних планів і програм.

6.16 Державні кваліфікаційні екзамени вважаються не складеними:

- при невиконанні кваліфікаційної пробної роботи;
- якщо за результатами екзамену у слухача встановлена відсутність знань, які передбачені кваліфікаційною характеристикою професії.

6.17 Державна кваліфікаційна комісія розглядає і затверджує результат і кваліфікаційних екзаменів та приймає рішення про присвоєння кваліфікації відповідного рівня.

6.18 Державний кваліфікаційний екзамен не перескладається. Слухач, який отримав незадовільну оцінку, відраховується з курсів підготовки.

6.19 Проект наказу про присвоєння слухачам робітничої кваліфікації готується фахівцем підрозділу з підготовки робітничих професій та підписується начальником училища.

6.20 Рішення державної кваліфікаційної комісії про присвоєння кваліфікації відповідного рівня заноситься до протоколу, що підписується головою і членами комісії, а також до документів про здобуття професійно-технічної освіти.

6.21 Слухачам, які завершили курс професійно-технічного навчання за програмами підготовки з робітничих професій і успішно пройшли

ДВНЗ «ХМУРП»	Положення	ПП.ПРП-02-40	
	про структурний підрозділ з підготовки робітничих професій	Редакція 2	Рік затвердження 2015
		Аркуш 9	Аркушів 14

кваліфікаційну атестацію, за рішенням державної кваліфікаційної комісії та на підставі відповідного наказу видається свідоцтво встановленого зразка про присвоєння робітничої кваліфікації.

6.22 Вартість свідоцтва кваліфікованого робітника відшкодовується слухачами.

7. Учасники навчально-виробничого процесу (слухачі)

7.1 **Слухачі** підрозділу з підготовки робітничих професій – це особи, зараховані на навчання за обраною професією на підставі особистих заяв.

7.2 Слухачі мають право на:

- належні умови навчання за обраною професією;
- безпечні умови навчання та праці.

7.3 Слухачі зобов'язані:

- дотримуватись правил, моральних і етичних норм;
- виконувати вимоги навчальних програм і систем контролю знань, умінь, навичок;
- систематично і глибоко оволодівати знаннями, практичними навичками, професійною майстерністю, підвищувати загальний культурний рівень;
- відвідувати заняття;
- дотримуватись вимог цього Положення та правил внутрішнього розпорядку;
- дотримуватись правил охорони праці та пожежної безпеки під час практичного навчання;
- бережно ставитись до обладнання, засобів навчання та інвентарю, що використовується, в навчально-виробничому процесі.

7.4. Слухач може бути відрахований за:

- власним бажанням;
- невиконання вимог навчального плану та програм;
- грубі порушення навчальної дисципліни або правил внутрішнього розпорядку ДВНЗ «ХМУРП».

8. Педагогічні працівники

8.1 До педагогічних працівників підрозділу з підготовки робітничих професій належать керівник, методист, викладачі, майстри виробничого навчання (ст.45 Закону України «Про професійно-технічну освіту»).

8.2 Педагогічною діяльністю підрозділу з підготовки робітничих професій можуть займатися особи, які мають фахову освіту та професійно-педагогічну підготовку, моральні якості і фізичний стан яких дає змогу виконувати обов'язки педагогічного працівника.

ДВНЗ «ХМУРП»	Положення	ПП.ПРП-02-40	
	про структурний підрозділ з підготовки робітничих професій	Редакція 2	Рік затвердження 2015
		Аркуш 10	Аркушів 14

8.3 Права, обов'язки та соціальні гарантії педагогічних працівників підрозділу визначаються законами України «Про освіту», «Про професійно-технічну освіту», іншими законодавчими та нормативно-правовими актами.

8.4. Відповідальність педагогічних працівників підрозділу встановлюється їх посадовими інструкціями.

